

Sandefjord, 5. juni 2012: Vedtak i sak 279-2011.

Klager: NN

Innklaget: Sopran AS, Postboks 314, 3201 Sandefjord.

Saken gjelder: Om det er nødvendig å iverksette og å avkreve salær i ti inkassosaker mellom de samme parter. Om inkassovarslenes ordlyd er i samsvar med gjeldende regelverk.

Thor Dahls gt. 1 A
Postboks 311, 3201 Sandefjord
Tlf.: 33 46 56 57 . Faks: 33 46 93 13
E-Mail: post@inkassoklagenemnda.no
Bankgiro: 2490.56.30748
Org.nr.: 971 317 612
www.inkassoklagenemnda.no

1. Kravet

Klagesaken gjelder gjelder til sammen ti fakturaer, for løpende levering av kraft (to fakturaer) samt nettleie og såkalt "plikdelskraft" (åtte fakturaer), med forfall hhv 24.12.09, 21.01.10, 20.02.10, 20.03.10, 22.04.10, 20.05.10, 21.06.10, 25.07.10, 20.08.10 og 21.09.10. Ingen av kravene ble betalt rettidig. Samtlige krav ble inkassovarslet og siden overført til innklagede for innfordring gjennom inkasso. Betalingsoppfordringer ble sendt henholdsvis 02.02.10, 08.03.10, 30.03.10, 30.04.10, 01.06.10, 08.07.10, 23.08.10, 13.09.10, 27.09.10, 01.11.10. Det er beregnet inkassosalær for alle kravene. Hovedkrav i alle sakene ble betalt 05.10.11. Innklagede varslet deretter om rettslig pågang i alle sakene dersom restkravene, som utgjorde rest salærkrav, ikke ble betalt innen 02.11.11. Salærkravene bestrides av klager.

2. Saksforholdet

Grunnet betalingsmislighold av forfalte fakturaer til henholdsvis XX AS og YY ble kravene løpende inkassovarslet. Da de fortsatt ikke ble betalt, ble kravene løpende oversendt innklagede for innfordring gjennom inkasso.

Totalt kr 5 707 ble betalt direkte til fordringshaver 05.10.11. Innbetalingene dekket ikke kravene i betalingsoppfordringene. Innklagede sendte derfor girobrevene "Purring restsaldo – inkassosak" i alle ti sakene. Restkravet i hver sak utgjorde beregnet inkassosalær.

I girobrev 02.11.11 sendte innklagede "Varsel om rettslig pågang" i alle sakene. Kravenes størrelse var de samme som i girobrevene "Purring restsaldo – inkassosak"

I dagene 17.11.11 til 23.11.11 fant det sted e-post korrespondanse mellom klagers saksbehandler i NAV og innklagede. Innklagede ble oppfordret til å redegjøre for hvilke kriterier og vurderinger som var gjort med hensyn til nødvendighetskriteriet i inkassoloven § 17 i lys av kravene i nærværende sak. Innklagede viste til rundskriv 8/2011 fra Finanstilsynet.

Klager fremsatte 02.12.11 klage til Inkassoklagenemnda. Det ble vist til at innklagede ikke hadde slått sammen kravene slik inkassoloven § 17 forutsetter; at skyldner kun skal belastes med nødvendige kostnader ved inndrivning av krav. Klager opplyste at han hadde fått sosiallån som dekket hovedkravene, men ikke inkassosalærene. Vedlagt klagen lå vedtaket på sosiallån fra NAV. Klagen ble sendt inn av NAV, som ba om at svar på klagen ble sendt til NAV, i det klager "har økonomistyring fra NAV Kristiansand".

Inkassoklagenemndas sekretariat oversendte klagen til innklagede som i sitt tilsvarende opprettholdt kravet på inkassokostnader under henvisning til at saken var håndtert etter retningslinjene gitt av Finanstilsynet.

Innklagede har videre, overfor sekretariatet for Inkassoklagenemnda, uttalt at ordet "vil" for fremtiden vil bli erstattet med "kan" i inkassovarslets setning: "Dersom vi ikke mottar betaling innen utløpet av betalingsfrist på denne påminnelsen, oversendes kravet til inkasso og inkassokostnader vil påløpe". Det ble videre bemerket at skyldner ikke har tatt kontakt i noen av sakene før NAV tok kontakt.

3. Partenes anførsler

Klager anfører: Sakene er ikke slått sammen slik inkassoloven § 17 forutsetter om at debitor kun skal belastes med nødvendige kostnader ved inndrivingen av krav. Det anføres videre at han ikke har råd til å dekke kravet på inkassosalærer. Det er fremlagt dokumentasjon for inntekt og innvilget sosiallån til å dekke hovedkravet.

Innklagede anfører: Sopran AS forholder seg til inkassoloven og retningslinjer fra Finanstilsynet. I henhold til Finanstilsynet er hovedregelen at dersom betalingsoppfordring allerede er sendt for ett krav, er det ikke nødvendig å slå nye saker sammen med det allerede registrerte kravet. Det forhold at klager ikke har råd til å dekke omkostningene kan ikke tas i betraktning i forhold til om det foreligger hjemmel for å kreve salærene. Rundskrivet viser til at det unntaksvis skal foretas sammenslåing dersom skyldner har manglende betalingsevne. Det anføres at i denne saken faller dette argumentet bort, idet skyldner her har innbetalt alle krav direkte til kreditor – uten å dekke lovlig pålagt inkassosalær. Klager har ikke kontaktet innklagede forut for henvendelsen fra NAV som først i henvendelse 20.10.11 brakte opp diskusjonen rundt salærene. Klager er forsøkt nådd via mobiltelefon og SMS.

4. Inkassoklagenemndas syn på saken

Saken ble behandlet i fulltallig nemndsmøte 21. mai 2012 og vedtak ble fattet med følgende begrunnelse:

Inkassoklagenemnda tar utgangspunkt i inkassoloven § 17 første ledd som bestemmer at skyldneren plikter å erstatte fordringshaverens nødvendige kostnader ved utenrettslig inndrivning. Det er en forutsetning at kravet er brakt til forfall. Det skal som hovedregel også være sendt inkassovarsel som omfatter hele det kravet som sendes til inkasso. Etter inkassoloven § 17 fjerde ledd faller erstatningsplikten bort dersom fordringshaveren eller inkassator har opptrådt i strid med god inkassoskikk overfor skyldneren. Det følger videre av § 17 fjerde ledd in fine at kostnadene ikke kan kreves erstattet dersom reglene i § 9 er overtrådt.

Inkassoklagenemnda legger til grunn at kravene i alle 10 inkassosakene er brakt til forfall ved fakturaene. Kravene er siden inkassovarslet og sendt til inkasso, hvoretter betalingsoppfordring ble sendt for hvert enkelt krav. Alle kravbrev og varsler er sendt til klagers oppgitte adresse, og anses etter gjeldende rett for mottatt.

Nemnda legger videre til grunn at hovedkravene ble betalt direkte til fordringshaver 05.10.11, og at innsigelse mot omkostningskravene først ble fremsatt 17.11.11.

Under disse forutsetningene har nemnda vurdert om kravene burde vært sammenslått for å unngå unødige inkassokostnader, jf inkassoloven § 17.

Når en inkassator får i oppdrag å drive inn flere krav mot samme skyldner, må inkassatoren vurdere om omkostningene ved å drive inn kravene separat er nødvendige. Er separat inndrivning ikke nødvendig, vil heller ikke omkostningene være nødvendige. Kravene må da behandles samlet, og det samlede hovedkravet blir beregningsgrunnlaget for de utenrettslige inndrivingskostnadene (inkassosalæret).

Inkassoloven inneholder ikke nærmere regler for når sammenslåing bør skje, men Finanstilsynet utga den 08.02.11 et rundskriv, R 8/2011, "Retningslinjer for varling og sammenslåing av krav". Finanstilsynet uttaler i rundskrivet at "Når en inkassator får oversendt to eller flere krav samtidig fra samme oppdragsgiver mot samme skyldner, og kravene er på samme stadie i innfordringsprosessen, skal kravene som utgangspunkt slås sammen. Det vil følgelig ikke være nødvendig å slå sammen to krav dersom betalingsoppfordring allerede er sendt for det ene kravet når det andre mottas til inkasso." Innklagede henviser til dette rundskrivet i sin argumentasjon for hvorfor ikke kravene er sammenslått og separate inkassosaker er iverksatt.

Med bakgrunn i at erstatningsplikten for inndrivingskostnadene er objektiv, har Inkassoklagenemnda i sin tidligere praksis toket nødvendighetskriteriet strengt. Momenter som er blitt vurdert er fordringshavers behov for kostnadsdekning og effektiv saksbehandling mot skyldners behov for beskyttelse mot unødige kostnader.

I nærværende sak er det iverksatt ti inkassosaker mot klager, alle knyttet til leveranse av strøm. Innklagede har anført at kravene kommer fra to ulike fordringshavere, YY og XXI. Alle de fremlagte fakturaene er imidlertid merket med samme kundenummer og alle krav, med unntak av ett, er krevd innbetalt til samme kontonummer. Alle kravene har regelmessig forfall i perioden desember 2009 til september 2010. For nemnda fremstår det derfor som om de kommer fra samme fordringshaver.

I Finanstilsynets rundskriv heter det videre at "Når det foreligger forhold hos skyldneren som tilsier manglende betalingsevne, har fordringshaver /inkassator ikke uten videre anledning til å beregne inkassosalær for hvert enkelt krav. Kostnader ved utenrettslig inndrivning kan bli ansett helt eller delvis unødvendige dersom det var absolutt på det rene at innfordringsforsøket ikke ville lykkes. Dette vil kunne være tilfelle dersom samme eller andre krav kort tid i forveien er forsøkt rettslig inndrevet uten hell. Det må da vurderes om inndrivelsen overfor skyldner kan fortsette og om salær kan påføres."

De misligholdte kravene gjelder strøm til bolig, og misligholdet har pågått over lang tid. Hovedkravene ble endelig betalt ved hjelp av sosiallån fra NAV. Disse forholdene tilsier at skyldner manglet betalingsevne. Under disse omstendighetene, og ut fra en konkret interesseavveining mellom partene, finner nemnda at innklagede burde slått kravene sammen. Det var således i strid med nødvendighetskriteriet i inkassoloven § 17 første ledd å opprettholde inkassosalær for hvert enkelt krav.

Inkassoklagenemnda har videre, av eget tiltak, vurdert fordringshavers inkassovarsel mot gjeldende regelverk. Inkassoloven § 9 inneholder ingen krav om at det skal opplyses at omkostninger kan påløpe ved en inkassosak slik det fremgår av inkassoloven § 10 for betalingsoppfordringer. Etter § 10 skal betalingsoppfordringen angi at unnlatt betaling kan føre til ytterligere kostnader for skyldneren og til rettslig inndrivning. I NOU 1983:8 er kravene til spesifisering omhandlet. Det fremgår at det ikke kan kreves at det presist angis hvilke kostnader som vil påløpe. Det er tilstrekkelig å nevne at det vil påløpe ytterligere kostnader som kan bli belastet skyldneren. Det presiseres at det ikke under noen omstendighet må oppgis uriktig høye kostnader eller gis inntrykk av at dette er kostnader skyldneren må bære uavhengig av sakens utfall. Finanstilsynet har i sin tilsynspraksis innrettet seg etter dette, og har også lagt til grunn at verken inkassovarsel eller betalingsoppfordring uforbeholdent skal gi uttrykk for at det vil påløpe inkassokostnader (etter lett eller tung sats) ved unnlatt betaling innen de lovpålagte frister. Begrunnelsen er at en skyldner som fremmer innsigelser mot kravet som han har rimelig grunn til å få vurdert, ikke er erstatningspliktig.

Etter nemndas syn er fordringshavers inkassovarsel formulert på en slik måte at det kan oppfattes slik at skyldneren, uten videre, påføres ytterligere omkostninger dersom betaling ikke skjer innen den angitte frist. Det vises særlig til at det i varselet uttales at "*Inkassokostnader vil påløpe*" ved oversendelse til inkasso. Nemnda mener at formuleringen er i strid med inkassoloven § 9 slik Finanstilsynet og Inkassoklagenemnda forstår denne bestemmelsen, og at formuleringen uansett er egnet til å øke betalingspresset og utsette klager for urimelig påtrykk, jf. inkassoloven § 8 annet ledd.

Klagen har etter dette ført frem, og klager plikter ikke å erstatte fordringshavers inkassoomkostninger.

Vedtaket er enstemmig.

5. Vedtak.

Klager gis medhold og plikter ikke å erstatte noen del av inkassoomkostningene.

Rune Jensen

Leder Inkassoklagenemnda.